

แบบฝึกทักษะ การเขียนสรุปใจความสำคัญ

ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนน....

เกณฑ์การให้คะแนน		
๑.สรุปใจความสำคัญครบ	๔	
๒.เรียงลำดับความ/เชื่อมโยง	๑	
๓.รู้กลวิธี	๒	
- ไม่ยกตัวอย่าง		
- ไม่อธิบาย		
- ไม่บอกรายละเอียด		
- ไม่สรุปผิด		
๔.การสะกดคำ การใช้ไม้ยมก	๑	
๕.การใช้คำ	๑	
๖.การเขียนประโยค	๑	
รวม	๑๐	

แบบฝึกหัดที่ ๑

จุดประสงค์การเรียนรู้ : นักเรียนสามารถตัดรายละเอียดของใจความออกได้

ตัวอย่าง

ใจความอยู่ต้นเรื่อง

๑. คนศรีสะเกษมีสี่เผ่า คือ ~~เขมร ลาว ส่วย เขอ~~
๒. เขียนวอลเลย์บอลหญิงไทยสุดแกร่งมีผู้เล่นหลายคนด้วยกัน เช่น ~~ปลื้มจิต อรอุมา นุสรสวรรค์ วิลาวรรณ ปิยะนุช พรพรรณ เป็นต้น~~

ใจความอยู่ท้ายเรื่อง

๓. ~~ข้าวโจ๊ก โอชิ เซเว่น บิงโก~~ เป็นสี่หนุ่มแห่งบ้านกอกหวานที่เก่งภาษาอังกฤษ
๔. ~~ผมไม่เกรง คบเพื่อนที่เป็นคนดี ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน สอบได้คะแนนดี ชอบช่วยงานครู และช่วยแบ่งเบาภาระงานของพ่อแม่~~ ซึ่งการเป็นเด็กดีมีคุณภาพเช่นนี้ทำให้ผมประสบความสำเร็จได้

ใจความอยู่ต้นและกลางเรื่อง

๕. ในประเทศไทยพบลิงจำนวนมากทางภาคกลาง ~~ซึ่งเป็นอาณาเขตเชิงอนุรักษ์ พันธุ์ลิง มีเนื้อที่ ๒๕ ไร่ ไร่ใช้เลี้ยงลิงโดยเฉพาะ~~ อีกทั้งยังพบมากที่ภาคอีสานเนื่องจากมีภูเขาสลับซับซ้อน เหมาะแก่การพักอาศัยของพวกลิง

จำไม่หมดทดลองทำ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตัดคำที่เป็นรายละเอียดออก

๑. เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง เครื่องทำน้ำเย็น เครื่องทำน้ำแข็ง

ลั่วนเป็นเครื่องสร้างความเย็นที่ใช้กำลังไฟสูงทำให้เปลืองไฟมากที่สุด

๒. ณเดชน์ ผู้หล่อเหลา เป็นดาราตัว ที่สูง ๑๘๕ เซ็นติเมตร ออกกว้างราว ๒

ศอก ผมดำเงา มีลักษณะยิ้ม ๒ ข้าง ฟันสวยเรียงชิดติดกัน แขนขาเรียวยาว

๓. แกงกล้วยเป็นอาหารเอกลักษณ์ของหมู่บ้านกอกหวาน โดยมีส่วนผสม

หลายอย่าง อาทิ กล้วย กะทิ เนื้อหมู ผงปรุงรส

๔. ตำบลโพธิ์ศรีมีหมู่บ้านที่ใช้ภาษาเขมรและภาษาอีสานในการสื่อสาร เช่น

บ้านกอกหวาน บ้านกอกหวานเหนือ บ้านกอกหวานใต้ บ้านสนวน บ้านบัลลังก์
บ้านโพธิ์ศรี

๕. ประเทศจีนมีพื้นที่มากที่สุดในทวีปเอเชีย ใหญ่กว่า ไทย เมียนมา ลาว

กัมพูชา เวียดนาม สิงคโปร์

แบบฝึกหัดที่ ๒

จุดประสงค์การเรียนรู้ : นักเรียนสามารถสรุปใจความ โดยเพิ่มคำ เปลี่ยนคำใหม่แต่ยังคงใจความเดิมได้

ตัวอย่าง

เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง เครื่องทำน้ำเย็น เครื่องทำน้ำแข็ง
ล้วนเป็นเครื่องสร้างความเย็นที่ใช้กำลังไฟสูงส่งผลให้เปลืองไฟมากที่สุด
เครื่องสร้างความเย็นที่ใช้กำลังไฟสูงทำให้เปลืองไฟมากที่สุด

ณเดช ผู้หล่อเหลา เป็นดาราตลก ที่สูง ๑๘๕ เซนติเมตร ออกกว้างราว ๒
ศอก ผมหวดใหญ่ มีลักษณะยิ้ม ๒ ข้าง ฟันสวยเรียงชิดติดกัน แขนขาเรียวยาว
ณเดชน่าตาดี และเป็นดาราตลก

จำไม่หมดทดลองทำ

คำชี้แจง : .ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญโดยเพิ่มหรือเปลี่ยนคำในประโยคแต่ยังคงใจความเดิม

แกงกล้วยเป็นอาหารเอกลักษณ์ของหมู่บ้านกอกหวาน โดยมีส่วนผสม
หลายอย่าง อาทิ กล้วย กะทิ เนื้อหมู ผงปรุงรส

ตำบลโพธิ์ศรีมีหมู่บ้านที่ใช้ภาษาเขมรและภาษาอีสานในการสื่อสาร เช่น
บ้านกอกหวาน บ้านกอกหวานเหนือ บ้านกอกหวานใต้ บ้านสนวน บ้านบัลลังก์
บ้านโพธิ์ศรี

.....
.....
ประเทศจีนมีพื้นที่มากที่สุดในทวีปเอเชีย ใหญ่กว่า ไทย เมียนมา ลาว
กัมพูชา เวียดนาม สิงคโปร์

.....
.....
ในประเทศไทยพบปลิงจำนวนมากทางภาคกลาง ซึ่งเป็นอาณาเขตเชิง
อนุรักษ์พันธุ์ปลิง มีเนื้อที่ ๒๕ ไร่ ไร่ใช้เลี้ยงปลิงโดยเฉพาะ อีกทั้งยังพบมากที่ภาค
อีสาน เนื่องจากมีภูเขาสลับซับซ้อน เหมาะแก่การพักอาศัยของพวกปลิง

.....
.....
แกงกล้วยเป็นอาหารเอกลักษณ์ของหมู่บ้านกอกหวาน โดยมีส่วนผสม
หลายอย่าง อาทิ กล้วย กะทิ เนื้อหมู ผงปรุงรส

.....
.....
หมูในประเทศไทยมีหลายสายพันธุ์ เช่น แลนด์ ลาจ เพียวแทรน ดุริโอก
แฮมเชียร์ หมูแคระ หมูป่า

แบบฝึกหัดที่ ๓

จุดประสงค์การเรียนรู้ : นักเรียนสามารถเปลี่ยนคำสรรพนามให้ถูกต้อง คือ
เปลี่ยนคำสรรพนามบุรุษที่ ๑ ให้เป็นบุรุษที่ ๓
(เพราะเราเป็นผู้สรุปใจความ การพูดถึงคนอื่นให้ใช้ **เขา** แทน)

ตัวอย่าง

ผมเป็นคนบ้านดงตาดทอง = **เขา**เป็นคนบ้านดงตาดทอง

ฉันลำบากมาก = **เขา**ลำบากมาก

แม่ค้าคนหนึ่งบอกว่าตัวเองยากจน = แม่ค้าคนหนึ่งบอกว่า**เขา**ยากจน

จำไม่หมดทดลองทำ

ฉันทำงานที่อำเภอ =

ครูท่านหนึ่งเปิดเผยว่าตนร่ำรวย =

หนูเป็นเด็กดีของพ่อแม่ =

“ผมรักครอบครัว” ชาวไร่กล่าว =

แบบฝึกหัดที่ ๔

จุดประสงค์การเรียนรู้ : นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญได้

คำชี้แจง : สรุปใจความสำคัญจากบทอ่านต่อไปนี้ เขียนด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด โดยใช้ภาษาไทยมาตรฐาน (ภาษาไทยกลาง) ความยาวไม่เกิน ๓ บรรทัด

ข้อความที่ ๑ตัวอย่าง.....

ความขี้เกียจไม่ได้เป็นเรื่องเกี่ยวกับพันธุกรรม แต่เป็นพฤติกรรมที่ได้มาจากการกระทำและนิสัยส่วนตัว การแก้ไขปัญหานี้ควรเริ่มตั้งแต่เด็ก ๆ โดยมีวิธีฝึกดังนี้ เขียนตารางงานที่ต้องทำแต่ละวัน แล้วทำตามทีวางแผนไว้ ควรแบ่งเวลาทำงานบ้าน และเวลาร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมทำอาหาร กิจกรรมปลูกผักสวนครัว กิจกรรมหารายได้เสริม ฯลฯ

คนขี้เกียจนั้นจะไม่มีความตั้งใจในการทำงาน ไม่มีความรับผิดชอบ ทำงานอะไรก็ไม่มีความอดทน ยอมแพ้ง่าย สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่ออนาคตตนเองทั้งนั้น ฉะนั้นความขี้เกียจจึงเป็นปลาร้ายที่จะทำลายชีวิตของคน

เมื่อนักเรียนมีอายุมากขึ้นถ้ายังมีความขี้เกียจอยู่จะส่งผลให้ชีวิตวิบัติ เช่น มีความยากจนมากขึ้น ไม่มีงานทำ ไม่มีมิตรแท้เหตุผลนี้จึงสรุปได้ว่าเราไม่ควรขี้เกียจ

ความขี้เกียจเกิดจากการกระทำและนิสัยส่วนตัว ความขี้เกียจเป็นปลาร้ายที่สามารถฉีกชีวิตได้ ถ้ายังมีความขี้เกียจอยู่จะทำให้ชีวิตวิบัติ ดังนั้นเราไม่ควรขี้เกียจ

ข้อความที่ ๒

ความอ้วนเป็นเรื่องเกี่ยวกับกรรมพันธุ์และพฤติกรรมที่มาจากการรับประทานอาหาร การลดความอ้วนเริ่มได้ทุกช่วงอายุโดยมีแนวทางการลดความอ้วน เช่น ทานอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายในจำนวนที่พอเหมาะ ออกกำลังกายทุกวัน งดทานอาหารจำพวกของมันของทอด ฯลฯ

การลดความอ้วนต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจไม่ย่อท้อเพื่อให้ได้หุ่นหรือร่างกายที่กระชับและแข็งแรงสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อบุคลิกภาพในการดำรงชีวิต เพราะฉะนั้นความอ้วนจึงเป็นเหตุผลสำคัญที่เราต้องลดน้ำหนักเพื่อบุคลิกภาพที่ดี

เมื่อเรามีบุคลิกภาพที่ดีแล้วเราจะมีความมั่นใจในการใช้ชีวิตมากขึ้น เดินวิ่งสะดวก ตัวไม่เหม็น สุขภาพดีไม่ป่วยง่าย ด้วยเหตุผลนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าการลดความอ้วนเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่จะนำมาสู่การมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ในขณะเดียวกันความอ้วนอาจก่อให้เกิดปัญหาทางสุขภาพ

ความอ้วนเกิดจากกรรมพันธุ์และพฤติกรรมที่มาจากการรับประทานอาหาร
การลดน้ำหนักช่วยให้มีบุคลิกภาพดี ซึ่งการลดความอ้วนนั้นต้องมีความมุ่งมั่น
ตั้งใจไม่ย่อท้อ เพราะความอ้วนอาจก่อให้เกิดปัญหาทางสุขภาพได้

ข้อความที่ ๓

ช้างเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ งวงยาว หูกางขนาดใหญ่
ขาใหญ่ ผิวหนึบหนา มี ๔ ขาช้าง มักจะอาศัยอยู่ในป่าที่อุดมสมบูรณ์

ความจริงเกี่ยวกับช้างปรากฏขึ้น ช้างใกล้สูญพันธุ์เนื่องจากถูก
นายพรานล่า นำมาไปขาย และอีกอย่างเกิดโรคระบาดในช้าง ทำให้
ช้างล้มตายจำนวนมาก

ขณะนี้มีการอนุรักษ์พันธุ์ช้างเกิดขึ้นหลายจังหวัด เช่นสุรินทร์
บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ เชียงใหม่ นอกจากนี้ประเทศไทยได้มีการประกาศ
เพิ่มพื้นที่ป่า เพื่อใช้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ช้าง คืออุทยานแห่งชาติแก่ง
กระจาน อุทยานดอยสุเทพ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อให้ช้างได้อยู่
คู่กับพื้นที่ป่า

.....
.....
.....

ข้อความที่ ๔

หมูกระทะมีส่วนประกอบหลักคือเนื้อหมู ๘๐% ซึ่งมีหมูนุ่ม หมูหมักพริกไทยดำ หมูสไลด์ หมูสามชั้นติดมัน หมูหมักงาขาว หมูแต่ง ฯลฯ ผัก ๑๐% น้ำซุป ๕% และน้ำจิ้ม ๕%

ร้านไชยวานเป็นร้านหมูกระทะที่นิยมในอำเภอปรางค์กู่เนื่องจาก มีเมนูให้เลือกหลากหลาย มีผักหลายชนิด มีลูกชิ้นการ์ตูนกุ้งขาว ตัวโต ๆ ปลาหมึกสดๆ และยังมีไอศกรีมฟรีอีกด้วย

เสน่ห์ของร้านนี้คือน้ำจิ้มมีรสกลมกล่อมอร่อยถูกปาก เข้าน้ำ เข้าเนื้อ เวลาอย่างหมูกระทะร้อน ๆ แล้วเอามาจิ้มกับน้ำจิ้มมันแสนจะ นุ่มละมุนลิ้นอย่างบอกไม่ถูก จนไม่อาจลืมได้เลยว่าร้านนี้มีหัวใจสำคัญ คือน้ำจิ้มที่เป็นเอกลักษณ์ คนนิยมไปนั่งรับประทานหมูกระทะที่ร้าน มากกว่าที่บ้าน เพราะบางคนไม่มีเตาอย่างสำหรับกินหมูกระทะบ้าง ชี๊ เกียจล้างจานบ้าง อยากเปลี่ยนบรรยากาศบ้าง หรืออาจเป็นวิธีหนึ่งในการหาเรื่องออกจากบ้านบ้าง

.....
.....
.....

ข้อความที่ ๕

ความร่ำรวยเป็นเรื่องของการมีทรัพย์สินเงินทองจำนวนมาก เช่น มีที่ดิน ๑๐๐ ไร่ มีรถ ๑๐ คัน มีบ้าน ๕ หลัง มีธุรกิจขนาดใหญ่ ๕ ธุรกิจ ใส่ทองหลายเส้น ฯลฯ

ใครอยากรวยต้องขยันและมุ่งมั่นในการทำงาน ตั้งใจ กล้าคิด กล้าลงทุน กล้าลงมือทำ สิ่งเหล่านี้จะเป็นสะพานช่วยให้ก้าวข้ามความยากจน เพราะฉะนั้นความรวยจำเป็นต้องมีความขยันและความมุ่งมั่น

เมื่อเราก้าวข้ามความยากจนได้แล้ว เราจะพบว่าความร่ำรวยจะช่วยให้เราอยู่สุขสบายทุกเรื่อง อาทิ มีบ้านหรู มีรถหรูมีเพื่อนฝูงมากมาย มีทรัพย์สินให้ใช้ตลอดชาติ จึงอาจกล่าวได้ว่า ความรวยเป็นความไฝ่ฝันของใครหลายคน

.....
.....
.....

ข้อความที่ ๖

ชาวนาคนหนึ่งกล่าวไว้ว่าตนและครอบครัวมีที่ดินจำนวน ๓๐ ไร่ ใช้ทำนาโดยลองผิดลองถูก ขาดทุนมาหลายครั้ง กระทั่งได้ลงมือปลูก ข้าวหลากหลายชนิด อาทิ ข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียว ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสังข์หยด ข้าวมันปู จนมีรายได้ดีคือประมาณ ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท ต่อเดือนขึ้นอยู่กับราคาข้าวในตลาด

ในการปลูกข้าวนั้นผมใช้วิธีการปลูกที่แตกต่างกัน ข้าวบางชนิด ทำนาหยอด บางชนิด ทำนาดำ และบางชนิดอาจจะหว่านได้เลย นอกจากนี้ยังใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านเสริมด้วย คือการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุน และทำน้ำหมักชีวภาพเพื่อฆ่าแมลง ที่สำคัญอย่างยิ่งคือพวกเราทำกันเองในครอบครัวไม่จ้างใคร เขากล่าว

สิ่งที่เขาภูมิใจที่สุดคือมีรายได้จนสามารถเลี้ยงดูครอบครัวให้มีความสุข และสามารถส่งลูกเรียนให้จบการศึกษาชั้นสูงได้ ตอนนี้ลูกคนโตและคนกลางเรียนจบปริญญาตรีแล้ว สองคนส่วนคนเล็กกำลังเรียนคณะครุศาสตร์

.....
.....
.....

ข้อความที่ ๗

ปูเป็นสัตว์ขนาดเล็กกำลังพอดี มีขนาดเล็กเพียง ๑ - ๓ นิ้ว หรือเทียบได้กับเหรียญสิบบ ๒ เหรียญ มี ๘ ขา รูปร่างกลมรีตัวสีน้ำตาลแกมม่วง ปูมักอยู่ในที่ชื้น ๆ เช่น ท้องนาข้างสระน้ำ ข้างลำธาร

จริงๆ แล้วปูมีหลายสายพันธุ์ ปูนา ปูทะเล ปูเสฉวน ปูม้า ปูลม ฯลฯ ปูทุกสายพันธุ์ล้วนสร้างประโยชน์ให้ธรรมชาติมากมาย อาทิ สร้างความสมดุลให้กับธรรมชาติ ช่วยปรับความสมดุลในดินได้

ปัจจุบันปูหลายชนิดกำลังสูญพันธุ์ องค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมมือกับประชาชนหาวิธีการอนุรักษ์พันธุ์ปู เช่น การตั้งศูนย์อนุรักษ์พันธุ์ปูศูนย์การเรียนรู้พันธุ์ปูและเขตเลี้ยงปูเชิงอนุรักษ์ ให้มีอยู่ทุกจังหวัดในประเทศไทยนอกจากนี้เราควรส่งเสริมให้ประชาชนเลี้ยงปูทุกหลังคาเรือน เพื่อลดการประมงปูและเพิ่มประชากรปูให้มากขึ้น

.....
.....
.....

ข้อความที่ ๘

คุณครูท่านหนึ่งเปิดเผยว่าตนและสามีได้เช่าที่ดินจำนวน ๕ ไร่ เพื่อใช้ปลูกไม้ต่าง โดยลองผิดลองถูก รอดบ้าง ตายบ้าง ลงมือปลูกไม้ต่างหลายชนิดเช่น บอลกระดาศต่าง มอสเตอร์รา อีพีต่าง ออติบต่าง กล้วยต่าง จนมีรายได้ดีคือ ๑๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน ขึ้นอยู่กับราคากันไม้ในตลาด

ในการปลูกไม้ต่างนั้น ฉันใช้ระบบน้ำหยด ทำให้ลดการใช้น้ำ ลดต้นทุนต้นทุน และเพิ่มผลผลิต นอกจากนี้ยังใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เสริมด้วย คือใช้ใบขี้เหล็ก ใบสะเดาต้ม เป็นยาฆ่าแมลง แล้วก็ยังผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพด้วยตนเองไม่ใช้ยาฆ่าแมลง ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ที่สำคัญพวกเราทำกันเองในครอบครัวไม่จ้างใคร ครูกล่าว

สิ่งที่เขาภูมิใจที่สุดคือมีรายได้ดีจนสามารถเลี้ยงดูครอบครัวให้มีความสุขและสามารถปลดหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูได้

.....
.....
.....